

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 10088 af 02/12/2019 (Gældende)

**Ankestyrelsens principafgørelse 79-19 om kontanthjælp -
uddannelseshjælp - integrationsydelse - ansøgningstidspunkt - ingen
formkrav - bevillingstidspunkt - udnyttelse af arbejdsmuligheder -
rådighed - vejledning - tilmelding til jobcentret - personligt fremmøde**

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 19-32247

Ankestyrelsens principafgørelse 79-19 om kontanthjælp - uddannelseshjælp -
integrationsydelse - ansøgningstidspunkt - ingen formkrav - bevillingstidspunkt
- udnyttelse af arbejdsmuligheder - rådighed - vejledning - tilmelding til
jobcentret - personligt fremmøde

Principmeddelelsen fastslår:

Hvis en person, der søger om kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse, ikke stiller sig til rådighed for arbejde eller uddannelse, kan kommunen give afslag på hjælp. Hvis ansøgeren først stiller sig til rådighed efter udløbet af en frist, som kommunen har givet, kan kommunen bevilge hjælpen fra den dag, hvor ansøgeren har stillet sig til rådighed.

Hvis kommunen ikke har vejledt ansøgeren tilstrækkelig klart om konsekvensen ved ikke at stille sig til rådighed, skal hjælpen dog bevilges fra ansøgningstidspunktet. Det gælder også, hvis kommunens vejledning om, hvordan borgeren skal stille sig til rådighed, ikke er tilstrækkeligt klar, eller hvis kommunen slet ikke har opfyldt vejledningspligten.

Ansøgningstidspunktet er den dato, hvor personen første gang henvender sig til kommunen om hjælp til forsørgelsen. Loven indeholder ikke formkrav til ansøgninger om kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse.

Når man søger om kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse, har man pligt til at udnytte sine arbejds- eller uddannelsesmuligheder ved at stå til rådighed for arbejde, ordinær uddannelse eller en indsats rettet mod ordinær uddannelse. Det gælder som udgangspunkt for alle, der søger om hjælp til forsørgelsen.

Man skal også stå til rådighed i venteperioden, som ligger mellem ansøgningsdatoen og datoen for den første udbetaling af kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse.

Kommunen skal vejlede ansøgere om, at man skal stå til rådighed for arbejde eller uddannelse for at få kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse.

Kommunen skal vejlede ansøgere om at tilmelde sig og møde personligt i jobcentret, eller om at møde til en samtale med henblik på, at kommunen kan visitere borgeren som enten jobparat, aktivitetsparat, uddannelsesparat eller åbenlyst uddannelsesparat.

Kommunen skal også vejlede ansøgere om konsekvensen, hvis man ikke opfylder betingelsen om at stå til rådighed. Vejledningen skal udformes på en måde, så ansøgeren klart kan udlede, hvilken konsekvens det har for ansøgningen, hvis man ikke stiller sig til rådighed i jobcentret i forbindelse med sin ansøgning. Det skal klart fremgå, at konsekvensen kan være, at man får afslag på sin ansøgning, eller at man først kan få udbetalt hjælp fra en senere dato end ansøgningsdatoen.

I den konkrete sag vurderede Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, at ansøgeren havde ret til kontanthjælp fra ansøgningsdatoen, fordi kommunen ikke havde vejledt om konsekvensen ved ikke at tilmelde sig jobcentret inden den frist, som kommunen havde givet.

Baggrund for at behandle sagen principielt

Sagen er antaget til principiel behandling for at afklare, om det, at en borger ikke tilmelder sig jobcentret eller ikke møder til en visitationssamtale i forbindelse med sin ansøgning om hjælp til forsørgelsen, gør, at kommunen kan bevilge hjælp fra et senere tidspunkt end ansøgningstidspunktet eller kan give afslag på hjælp til forsørgelsen.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019

- § 8 a om jobparates pligt til at tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcenteret
- § 11, stk. 2 om social begivenhed
- § 13, stk. 1 om udnyttelse af uddannelses- eller arbejdsmuligheder
- § 13 a, stk. 1, om jobsøgning
- § 13 b om udbetaling af hjælpen
- § 88 om tidspunkt for berettigelse til hjælp.

Forvaltningslov (forvaltningsloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014

- § 7, stk. 1 om vejledning.

Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats, nr. 977 af 28. juni 2018

- § 11 om tilmelding til jobcentret.

Praksis

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

Principafgørelse O-81-98, der fastslår, at ansøgningstidspunktet som udgangspunkt må fastsættes til det tidspunkt, hvor ansøger retter henvendelse til forvaltningen og får udleveret et ansøgningsskema med påstemplet dato. Det kan ikke medføre skadevirkning for ansøger, at forvaltningen har tilrettelagt arbejdsgangen således, at en ansøgning kræver flere henvendelser. For at fastholde ansøgningstidspunktet må ansøger imidlertid følge op på sin ansøgning indenfor en rimelig frist. Det beror på en konkret, skønsmæssig vurdering, hvad der må anses for en rimelig frist.

Principafgørelse A-21-06, der fastslår, at en ansøger, der ikke følger op på sin ansøgning inden for en rimelig frist, ikke har ret til kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet, når der ikke foreligger oplysninger om særlige forhold, som forhindrer ansøgeren i at kontakte kommunen på et tidligere tidspunkt.

Den konkrete sag

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om tidspunkt for bevilling af kontanthjælp. Kommunen afgjorde sagen den 14. juni 2019.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ret til kontanthjælp fra den 27. maj 2019.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du har ret til kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet den 27. maj 2019.

Vi vurderer, at kommunen ikke er berettiget til at fastsætte bevillingstidspunktet til den dato, hvor du har tilmeldt dig til jobcentret.

Vi vurderer i den forbindelse, at du ikke er blevet vejledt tilstrækkeligt om konsekvensen ved ikke at henvende dig i jobcentret og melde dig ledig.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du søger om kontanthjælp digitalt den 27. maj 2019.

Vi lægger også vægt på, at kommunen den 14. juni 2019 bevilger dig kontanthjælp med virkning fra den 7. juni 2019, hvor du har meldt dig ledig.

Vi lægger vægt på, at jobparate kontanthjælpsansøgere skal tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcentret ved første henvendelse til kommunen om hjælp.

Vi lægger desuden vægt på, at kommunen er berettiget til at bede dig om at henvende dig til jobcentret med henblik på at visitere dig som enten job- eller aktivitetsparat, og for at vurdere, om du fortsat skal være tilmeldt som arbejdssøgende.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at kommunen den 28. maj 2019 har sendt dig et brev, hvor det fremgår: ”Det er vigtigt, at du henvender dig i Jobcentret så hurtigt som muligt og senest den 6. juni 2019. Såfremt du ikke [er] mødt senest den 6. juni 2019, vil din ansøgning blive behandlet på det foreliggende grundlag.”

Vi lægger herved vægt på, at du ikke kan udlede af vejledningen, at du først kan få kontanthjælp fra et senere tidspunkt end ansøgningsdatoen, hvis du ikke henvender dig i jobcentret og melder dig ledig inden fristen. Kommunen har derfor ikke vejledt dig tilstrækkelig klart om konsekvensen af, at du ikke henvender dig i jobcentret og melder dig ledig.

Vi lægger endelig vægt på, at man som udgangspunkt har ret til kontanthjælp fra den dag, man søger om det. Det kan ikke komme dig til skade, at kommunen har tilrettelagt ansøgningsproceduren på en måde, så en ansøgning om kontanthjælp kræver flere henvendelser.

Om reglerne

Social begivenhed

Efter reglerne er det en betingelse for at få hjælp til forsørgelsen, at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold, der bevirker, at personen ikke har mulighed for at skaffe sig det nødvendige til forsørgelsen.

Rådighed

Det er en betingelse for at få kontanthjælp, at ansøgeren ikke har et rimeligt tilbud om arbejde, og at personen søger at udnytte sine arbejdsmuligheder. Ansøgere, der er åbenlyst uddannelsesparate eller jobparate, har pligt til at søge jobs på en måde, der er sædvanlig inden for det pågældende område.

Man har pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet i venteperioden fra ansøgningsdatoen og frem til den første udbetaling af integrationsydelse, uddannelses- eller kontanthjælp. Ansøgeren er omfattet af reglerne om rådighed i venteperioden.

Der kan højst udbetales hjælp svarende til den periode, hvor betingelserne om at stå til rådighed er opfyldt.

Pligten til at stå til rådighed gælder som udgangspunkt alle, der søger om eller modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse.

Efter reglerne skal jobparate og åbenlyst uddannelsesparate integrationsydelses- og kontanthjælpsmodtagere tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcentret ved første henvendelse til kommunen om hjælp.

Kommunens vejledningspligt

Efter reglerne skal en forvaltningsmyndighed i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Efter reglerne skal kommunen skriftligt vejlede borgeren om konsekvensen, hvis borgeren ikke medvirker til sagens oplysning.

Ansøgning og dokumentation

Efter reglerne kan man normalt ikke få kontanthjælp, før man har ansøgt om det. Loven indeholder ikke formkrav til ansøgninger om hjælp til forsørgelsen.

Efter Ankestyrelsens praksis har man som udgangspunkt ret til hjælp til forsørgelsen fra ansøgningstidspunktet. Det kan ikke få skadevirkning for borgeren, at kommunen har tilrettelagt arbejdsgangen sådan, at en ansøgning kræver flere henvendelser.

Ansøgeren skal dog følge sin ansøgning op inden for en rimelig frist for at fastholde ansøgningstidspunktet. Ansøgeren har pligt til at bidrage med oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp den pågældende har ret til.

Loven indeholder ingen tidsfrist for, hvornår ansøgningsskema og den nødvendige dokumentation skal afleveres til kommunen, hvis retten til kontanthjælp fra ansøgningstidspunktet skal bevares.

Efter Ankestyrelsens praksis beror det derfor på en konkret, skønsmæssig vurdering, hvad der kan anses for en rimelig frist.

Efter de regler, der gælder for oplysning af sagen, har borgeren pligt til at medvirke til, at de nødvendige oplysninger kommer frem. Hvis borgeren ikke medvirker, og oplysningerne ikke kan skaffes uden borgerens samtykke, træffer kommunen afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag, dvs. ud fra de oplysninger, der findes i sagen.